TIESAS RĪKOJUMS (trešā palāta)

2010. gada 12. janvārī*

Lieta C-497/08

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši EKL 234. pantam, ko *Amtsgericht Charlottenburg* (Vācija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2008. gada 7. novembrī un kas Tiesā reģistrēts 2008. gada 17. novembrī, tiesvedībā

Amiraike Berlin GmbH.

TIESA (trešā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs K. Lēnartss [*K. Lenaerts*], tiesneši R. Silva de Lapuerta [*R. Silva de Lapuerta*] (referente), Dž. Arestis [*G. Arestis*], J. Malenovskis [*J. Malenovský*] un T. fon Danvics [*T. von Danwitz*],

ģenerāladvokāts P. Mengoci [*P. Mengozzi*],
sekretārs R. Grass [*R. Grass*],

uzklausījusi ģenerāladvokātu,

* Tiesvedības valoda — vācu.

izdod šo rīkojumu.

Rīkojums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt EKL 10., 43. un 48. pantu.

2 Šis lūgums ticis iesniegts tiesvedībā, ko uzsākusi *Amiraike Berlin GmbH* (turpmāk tekstā — "*Amiraike*"), saskaņā ar Vācijas tiesībām dibināta sabiedrība, sakarā ar likvidatora iecelšanu attiecībā uz *Aero Campus Cottbus Ltd* (turpmāk tekstā — "*AeroCC*"), saskaņā ar Lielbritānijas tiesībām dibinātas sabiedrības, Vācijā esošo īpašumu.

Atbilstošās tiesību normas

Vācijas tiesības

3 1965. gada 6. septembra Likuma par akciju sabiedrībām (*Aktiengesetz*) (*BGBl.* 1965 I, 1086. lpp.) 273. pantā ar nosaukumu "Likvidācijas pabeigšana" ir noteikts šādi:

"1. Ja likvidācija ir pabeigta un atskaite nodota, likvidatoriem par likvidācijas pabeigšanu ir jāpaziņo Uzņēmumu reģistram ieraksta veikšanai. Uzņēmums [no reģistra] ir jāsvītro.

[..]

4. Ja papildus tiek konstatēts, ka ir nepieciešamas turpmākas likvidācijas darbības, uz dalībnieku iesnieguma pamata tiesa no jauna ieceļ līdzšinējos vai jaunus likvidatorus.
[..]

5. Lēmumus, kas pieņemti atbilstoši 2. un 3. punktam un 4. punkta pirmajam teikumam, var tūlīt pārsūdzēt."

4 Saskaņā ar 1898. gada 17. maija Likuma par brīvprātīgo piekritību (*Gesetz über die Angelegenheiten der freiwilligen Gerichtsbarkeit*) 145. pantu *Amtsgericht* [Pirmās instances tiesa] atbilstoši Likuma par akciju sabiedrībām 273. panta 4. punktam ir kompetenta iecelt likvidatoru.

5 Atbilstoši Vācijas Civillikuma ievadlikuma (*Einführungsgesetz zum Bürgerlichen Gesetzbuch*) 43. panta 1. punktam tiesības uz lietu nosaka tās valsts tiesības, kurā šī lieta atrodas.

Lielbritānijas tiesības

6 2006. gada Sabiedrību likumā (*Companies Act 2006*, turpmāk tekstā — "*CA 2006*") sabiedrībām ar ierobežotu atbildību ir paredzēts pienākums iesniegt gada pārskatus.

7 *CA 2006* 1000. pantā ir paredzēts šādi:

"1. Ja reģistra vadītājam ir pamats aizdomām, ka sabiedrība neveic nekādas darbības, viņš ar vēstules starpniecību var lūgt sniegt informāciju, vai tā veic kādas darbības.

2. Ja reģistra vadītājs mēneša laikā kopš vēstules nosūtīšanas nav saņēmis atbildi, divu nedēļu laikā pēc šī mēneša termiņa izbeigšanās viņš nosūta ierakstītu vēstuli, atsaucoties uz pirmo vēstuli un norādot a) ka uz to nav saņemta nekāda atbilde un b) ja mēneša laikā kopš šīs vēstules nosūtīšanas netiks saņemta nekāda atbilde uz to, *Gazette* tiks publicēts paziņojums, ka sabiedrība tiks svītrota no reģistra.

3. Ja reģistra vadītājs a) saņem vēstuli, kurā norādīts, ka sabiedrība neveic nekādas darbības, vai b) nesaņem atbildi mēneša laikā pēc otrās vēstules nosūtīšanas, viņš *Gazette* var publicēt paziņojumu, kuru pa pastu nosūta arī minētajai sabiedrībai, norādot, ka trīs mēnešus pēc paziņojuma publicēšanas dienas tajā minētās sabiedrības nosaukums tiks dzēsts no uzņēmumu reģistra un sabiedrība tiks likvidēta, ja vien nebūs pamata to nedarīt.

4. Pēc paziņojumā minētā termiņa izbeigšanās, ja vien sabiedrība pirms minētā termiņa izbeigšanās nav radījusi pamatu to nedarīt, reģistra vadītājs sabiedrības nosaukumu no reģistra var svītrot.

5. Reģistra vadītājs *Gazette* publicē paziņojumu, ka sabiedrības nosaukums no reģistra ir ticis svītrots.

6. Sabiedrība ir likvidēta kopš paziņojuma publicēšanas *Gazette*.

7. Tomēr a) katram administratoram, direktoram un partnerim (vajadzības gadījumā) saglabājas atbildība un pie tās var saukt tā, it kā sabiedrība nebūtu likvidēta, un b) neviens šī panta noteikums neliedz tiesai likvidēt sabiedrību, kuras vārds no reģistra ir svītrots."

8 Atbilstoši *CA 2006* 1012. pantam:

"1. Kad sabiedrība ir likvidēta, visa tās manta un tiesības, kuras tai pieder vai kuras tās likvidācijas brīdī tur tās fiduciārs (tostarp ēku izpirkumnoma, bet neieskaitot mantu, ko šī sabiedrība kā fiduciārs turējusi trešām personām), ir uzskatāmas par *bona vacantia* un

a) tādējādi sākotnēji (atbilstošā gadījumā) pieder Kronim, Lankasteras Hercogistei vai Kornvolas Hercogam, un

b) tās tiem likumīgi pienākas, un ar tām var veikt darījumus saskaņā ar tādiem pašiem noteikumiem, kuri attiecināmi uz citām *bona vacantia* lietām, kas piekrīt Kronim, Lankasteras Hercogistei vai Kornvolas Hercogam.

[..]"

Pamata prāva un prejudiciālais jautājums

9 Pamata prāvā runa ir par brīvprātīgās piekritības procedūru, kuras priekšmets, pēc analoģijas piemērojot Likuma par akciju sabiedrībām 273. panta 4. punktu, ir "papildu" likvidatora iecelšana *AeroCC* Vācijā esošā īpašuma pārvaldīšanai atbilstoši Vācijas tiesību uzņēmuma dalīšanas vai atlikušā uzņēmuma principiem.

10 *AeroCC* kā sabiedrība ar ierobežotu atbildību Anglijā un Velsā tika izveidota 2005. gada 8. aprīlī un tika reģistrēta Kārdifas [*Cardiff*] Uzņēmumu reģistrā.

11 Vēlāk šīs sabiedrības vadītāji aizmirsa iesniegt britu nodokļu konsultanta apstiprinātu gada pārskatu, kā tas paredzēts Lielbritānijas nodokļu tiesībās. Iesniedzējtiesa norāda, ka *AeroCC* tādēļ 2008. gada janvārī ir tikusi svītrota no uzņēmumu reģistra, kā rezultātā tās manta pienākas Lielbritānijas Kronim.

12 *AeroCC* Vācijā bija tikai pārstāvniecība. *AeroCC* tomēr pieder dažādas kapitāldaļas Vācijā, proti, būtībā privāta uzņēmuma daļa Berlīnē, kam savukārt ir zemes īpašums šajā valstī, kā arī vairāki prasījumi par Vācijā esošu zemes gabalu nodošanu un prasījumi par zaudējumu atlīdzību.

13 *Amiraike*, mažoritāra dalībniece uzņēmumā *AeroCC*, 2008. gada 16. jūnijā vērsās iesniedzējtiesā ar lūgumu iecelt "papildu" likvidatoru *AeroCC* Vācijā esošā īpašuma pārvaldīšanai atbilstoši uzņēmuma dalīšanas vai atlikušā uzņēmuma principiem.

14 Iesniedzējtiesa uzskata, ka tāds pasākums kā *CA 2006* 1012. pantā paredzētais ir atsavināšanas pasākums. Kaut gan šādi pasākumi principā nav piemērojami ārpus tās valsts teritorijas, kuras tiesībās tie paredzēti, šajā lietā tas tomēr tā nav. Šī tiesa norāda, ka, ja sabiedrībai, kad tā īsteno savu EKL 43. un 48. pantā paredzēto brīvību veikt uzņēmējdarbību, piemēro dalībvalsts sabiedrību tiesības, tā nevar atsaukties uz tai labvēlīgākām tiesībām, kas piemērojamas citā dalībvalstī, kurā atrodas daļa tās aktīvu, lai izvairītos no zināmām negatīvām juridiskām sekām, kuras varētu rasties, ja šo sabiedrību likvidētu atbilstoši tās dibināšanas valsts tiesībām. Šāda izvēles iespēja būtu pretrunā Kopienu tiesībām, un šādā gadījumā nevar atsaukties uz Vācijas tiesībās paredzētajiem "uzņēmuma dalīšanas" vai "atlikušā uzņēmuma" principiem, jo tie ir arhaiski tiesību jēdzieni, kuru izcelsme meklējama aukstā kara laikā.

15 Šajos apstākļos *Amtsgericht Charlottenburg* [Šarlotenburgas pirmās instances tiesa] nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādu prejudiciālu jautājumu:

"Vai Kopienu primāro tiesību normas, it īpaši EKL 10., 43. un 48. pants, un Kopienu dalībvalstu attiecīgo valsts tiesību aktu savstarpējās atzīšanas pamatprincips savstarpēji ir interpretējami tādējādi, ka dalībvalsts (pirmā dalībvalsts) ar Kopienu primāro tiesību ratificēšanu šādi katrā ziņā principā ir piekritusi otras dalībvalsts tiesību aktos paredzēta atsavināšanas pasākuma iedarbībai savā teritorijā, ja privāts uzņēmums, uz kuru attiecas šis atsavināšanas pasākums, sākotnēji, īstenojot savas tiesības veikt uzņēmējdarbību atbilstoši Kopienu tiesībām, darbojas saskaņā ar otras dalībvalsts sabiedrību tiesībām, kas regulē atsavināšanu, taču saimniecisko darbību veic pirmajā dalībvalstī un tajā atrodas uzņēmuma īpašums, kuram tiek piemērots atsavināšanas pasākums?"

Par Tiesas kompetenci

16 *Amiraike* un Vācijas valdība uzskata, ka *Amtsgericht Charlottenburg* lēmumam nav tiesas nolēmuma rakstura. Tādēļ vispirms ir jāpārbauda, vai šajā lietā *Amtsgericht Charlottenburg* ir jāpieņem tiesas nolēmums, lai pārbaudītu, vai Tiesai ir kompetence atbilstoši EKL 234. pantam pieņemt nolēmumu par uzdoto jautājumu.

17 Šajā sakarā, kaut arī nav šaubu, ka *Amtsgericht Charlottenburg* ir "tiesa", lai tā varētu vērsties Tiesā saskaņā ar EKL 234. pantu, tai ir jāizskata strīds un tajā ir jābūt iesniegtam lūgumam taisīt spriedumu tiesvedībā, kuras mērķis ir saņemt tiesas nolēmumu (skat. 1980. gada 18. jūnija rīkojumu lietā 138/80 *Borker*, *Recueil*, 1975. lpp., 4. punkts, un 1986. gada 5. marta rīkojumu lietā 318/85 *Greis Unterweger*, *Recueil*, 955. lpp., 4. punkts; 1995. gada 19. oktobra spriedumu lietā C-111/94 *Job Centre*, sauktu par "Job Centre I", *Recueil*, I-3361. lpp., 9. punkts; 2001. gada 14. jūnija spriedumu lietā C-178/99 *Salzmann*, *Recueil*, I-4421. lpp., 14. punkts; 2002. gada 15. janvāra spriedumu lietā C-182/00 *Lutz* u.c., *Recueil*, I-547. lpp., 13. punkts; 2005. gada 30. jūnija spriedumu lietā C-165/03 *Längst*, Krājums, I-5637. lpp., 25. punkts, kā arī 2006. gada 27. aprīļa spriedumu lietā C-96/04 *Standesamt Stadt Niebüll*, Krājums, I-3561. lpp., 13. punkts).

18 No pamata lietas materiāliem izriet, ka *Amtsgericht Charlottenburg* ir vērsusies Tiesā ar lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu kā administratīva iestāde. Pieņemamā nolēmuma priekšmets ir tikai "papildu" administratora iecelšana *AeroCC* Vācijā esošajam īpašumam. Tieši vai pēc analoģijas piemērojot Likuma par akciju sabiedrībām 273. panta 4. punktu, galvenais tiesas uzdevums ir izlemt, vai prasītāja izvirzītā persona vai kāda cita persona ir piemērota no reģistra svītrotās sabiedrības īpašuma likvidācijai.

19 Turklāt nekas lietas materiālos nenorāda uz to, ka šī lieta *Amtsgericht Charlottenburg* tiek izskatīta, piedaloties *Amiraike* un iespējamajam atbildētājam. Tieši pretēji, atbilstoši iesniedzējtiesas nolēmuma ievaddaļai runa ir tikai par vienu "komerclietu", nevis "strīdu". Šajā ievaddaļā ir minēts vienīgi *AeroCC* nosaukums un adrese. Turklāt

iesniedzējtiesas nolēmuma faktu izklāstā nav minēta neviena persona vai iestāde, kura iebilstu *Amiraike* lūgumam attiecībā uz *AeroCC*, kurā *Amiraike* ir mažoritārā dalībniece.

20 Papildus minētajam no Tiesai iesniegtajiem dokumentiem nekādā veidā neizriet, ka, pirms *Amtsgericht Charlottenburg* vērsās Tiesā, saistībā ar *Amiraike* būtu ticis pieņemts kāds nolēmums, par kuru šajā tiesā būtu celta prasība. Tādējādi šī tiesa ir pirmā iestāde, kurā ir iesniegts lūgums iecelt likvidatoru attiecībā uz *AeroCC*.

21 No tā izriet, ka pamata lietā *Amtsgericht Charlottenburg* rīkojas kā administratīva iestāde un tajā pašā laikā tai nav lūgts izskatīt lietu pēc būtības, kā rezultātā tā nepilda tiesas funkcijas.

22 Ņemot vērā iepriekš minēto, saskaņā ar Reglamenta 92. panta 1. punktu un 103. panta 1. punktu ir jākonstatē, ka Tiesas kompetencē acīmredzami nav spriest par *Amtsgericht Charlottenburg* uzdoto jautājumu.

Par tiesāšanās izdevumiem

23 Attiecībā uz pamata lietas dalībniekiem šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Tiesāšanās izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto lietas dalībnieku tiesāšanās izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (trešā palāta) nospriež:

Eiropas Savienības Tiesas kompetencē acīmredzami nav atbildēt uz jautājumu, kuru uzdevusi *Amtsgericht Charlottenburg* ar 2008. gada 7. novembra lēmumu.

[Paraksti]